

REFLEXION

Rapport från dödens stad

»Sjukhuset de fanns i i oktober är bombat, de jobbar vidare i små bås i en annars öde galleria där de kunnat sätta upp primitiva kliniker.«

Det är ont om läkare i Syrien. Det kunde Hussam Shihadeh berätta om nyligen i ett upprop till läkarkåren (LT nr 51/52 2012). En del är skjutna. Andra sprängda i bitar av Bashar al-Assads soldater. Somliga har flytt.

»Att skjuta en läkare ger mer effekt än att skjuta tusen soldater«, som doktor Osman al-Hajd säger, en av dem som Staffan Heimerson och Niclas Hammarström berättar om i detta nummer av Läkartidningen. Våra ut-sända var där, stundom i livsfara, under några dygn, duckande över gatorna för att undvika krypskyttar. Doktorerna de träffade har varit i livsfara i ett par år. De jobbar på. Plockar bort splitter, syr igen skottsår, gräver i sprängda magar. Sjukhuset de fanns i i oktober är bombat, de jobbar vidare i små bås i en annars öde galleria där de kunnat sätta upp primitiva kliniker. Ibland spelar de lite badminton eller vad det nu är, barn och fruar finns i närheten, när de korta stunder kopplar av.

Staffan och Niclas kom hem, men de var ytterst nära att sprängas i bitar i en granatexplosion 50 meter från dem. De stannade och köpte Cola, det räddade dem. Issa al-Meziad och Osman al-Hajd jobbar kvar.

Hussam Shihadeh efterlyste en svensk organisation som kan samordna en medicinsk/humanitär hjälp till Syrien. Vårt reportage understryker rimligheten i detta. Nyligen förklarade FN:s sändebud i Syrien, Lakhdar Brahimi, att inbördeskriget i Syrien nu nått »tidigare oöverträffade nivåer av gräslighet«. Samtidigt berättade nyheterna om 70 mördade unga pojkar funna i floden som flyter genom Aleppo.

Issa och Osman jobbar på. De sköter sitt, 120 patienter om dagen. De behöver stöd.

Jonas Hultkvist
chefredaktör
jonas.hultkvist@lakartidningen.se

Hawkins–Kennedys test

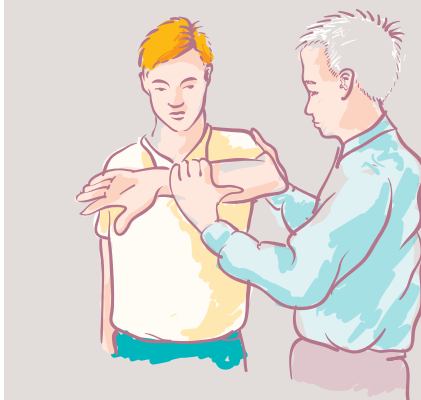

Illustration: Jakob Robertsson/Typoform

Ungefär en procent av alla besök till distriktsläkare rör axelsmärta, vilket gör det till den tredje vanligaste muskuloskeletalta besöksorsaken. **ABC OM AXELSMÄRTA Sidan 286**

REFLEXION

251 Rapport från dödens stad

Jonas Hultkvist

SIGNERAT

255 Maktutredning föreslår

samlad patientlag Heidi Stensmyren

LT DEBATT

256 »Som man frågar får man svar«

Nya droger kräver nya testningsrutiner

Anders Helander, Yasir Al-Saffar, Carina

Heidenfors, Caroline Küttim

257 Apropå! Debatt om missbrukarvård »Heroinism är inte obotligt utan läkemedel«

Clas Sjöberg

NYHETER

258 Läkare med döden i hämlarna

266 Missbruksvården. Nej till ändrat huvudmannaskap

Kritik mot att journalloggar läggs ut på nätet

Karolinskas sektion vill gå ur Stockholms läkarförening

Förslag till ny patientlag

Läkarkåren blir äldre

KLINIK OCH VETENSKAP

KOMMENTAR

268 Fördjupat kunskapsunderlag för att förhindra självmord. Europeiska psykiatriska föreningen ger evidensbaserad vägledning Danuta Wasserman, Rigmor Stain, Vladimir Carli

NYA RÖN

271 Även cancer sent i livet är ärftlig Anders Hansen

Nytt submaximalt test för beräkning av maximal syreupptagning Elin Ekblom-Bak, Björn Ekblom

272 Hög kirurgvolym ökar överlevnaden vid matstrupscancer Maryam Derogar, Jesper Lagergren

Infektion kopplad till fetma Anders Hansen

Återkommande de novo-mutationer har en roll vid autismspektrumstörning Karin Sundström

ARTIKLAR

274 Klinisk översikt Hantering av trombo-cythemmare i samband med kirurgi. Trombocytfunktionstest kan bidra till kloka beslut Magnus Dalén, Jan van der Linden, Paul Hjemdahl, Torbjörn Ivert

Inbördeskriget i Syrien är hatiskt och blodigt. Värst är det i landets största stad Aleppo, en plats med alltför många offer och alltför få doktorer. Läkartidningens utsända berättar om deras arbete, 15 timmar om dygnet alla dagar i veckan. **Sidan 258**

Foto: Niclas Hammarström

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40
Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
Webb: Läkartidningen.se
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
fornamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare:
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (intermedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Tf medicinsk redaktionschef
Michael Wilczek 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads- och annonsdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (kirurgi, patientsäkerhet)
Anne Brynolf, med stud
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Mikael Hasselgren, med dr (allmänmedicin)
Stefan Johansson, med dr (pediatrik)
Lena Marions, docent (obstetrik/gynekologi)
Carl Johan Sundberg, professor (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker)
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38
Bo Svensson (IT) 08-790 33 19
Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Miki Agerberg (reporter, vik) 08-790 34 62
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering) 08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD) 08-790 34 63
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (debatt, medicinsk redigering) 08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Löftrup (reporter) 08-790 35 26
Madeleine Ramberg Sundström (redigering) 08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering) 08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonskoordinator) 08-790 34 95
Irene Balsam (annonservice) 08-790 34 90
Håkan Holmén (säljare) 08-790 35 28
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pren@lakartidningen.se

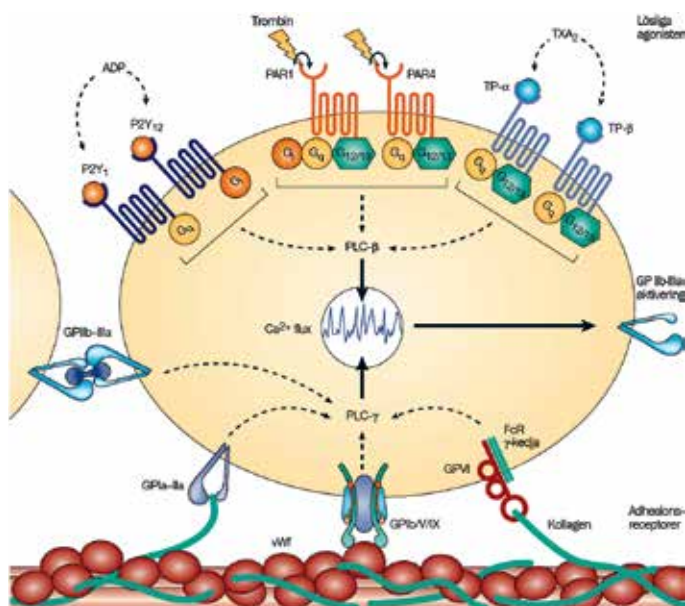
Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (vd)

TS-kontrollerad upplaga: 42 300 ex
ISSN: 0023-7205 (pappersutgåva)
1652-7518 (webbupplaga)

Tryckeri Sörmlands Grafiska AB

ORGAN FÖR SVERIGES LÄKARFÖRBUND
GRUNDAD 1904

KLINISK ÖVERSIKT
Hantering av trombocythämmare i samband med kirurgi. Sidan 274

279 Serie: verktyg för klinisk forskning Bra prognosstudier kan ge bättre kliniska beslut. Validerade risk-/prognosfaktorer hjälper läkaren *Katja Fall, Lars Holmberg, Johan Sundström*

284 Fallbeskrivning Akut njursvikt efter lokal infiltrationsanestesi. Två fall i samband med ortopedisk kirurgi beskrivs *Maria Kollinius-Bringland, Fatin Affas, Per Wretenberg*

286 ABC om Axelsmärta *Daniel Andersnord, Kristian Samuelsson, Jón Karlsson*

DEBATT OCH BREV

290 Den psykiatriska riskbedömningen. En i stort sett omöjlig uppgift som (i Frankrike) kan leda till åtal och straff *Hans Olsson*

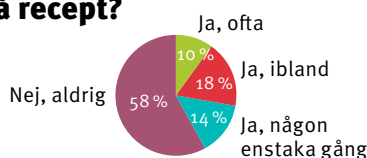
291 Är universiteten redo att på egen hand axla ansvaret för läkarutbildningen? *Isabella Kongstad*

292 Fallet »Nora« och utövandet av makt: »Den som är väldigt stark måste också vara väldigt snäll« *Herman Holm*

Är vinsten värd priset i vården?
Sven Britton

WEBBFRÅGAN:

Skriver du ut fysisk aktivitet på recept?

229 hade svarat den 4 februari kl 11.00.

DEBATT & BREV »Fallet Nora handlar i huvudsak om brister i maktutövning«, skriver *Herman Holm* i ett debattinlägg. Sidan 292

293 Ledaren om vinster i välfärden fick mig att sätta frukostkaffet i halsen
Theo Bodin

Replik: Vi tror på litet större frihet, under kontrollerade former *Marie Wedin, Håkan Wittgren*

KULTUR

295 Klinikerns guide till mångkulturen
Henrik Nyström

296 Recensioner

297 LEDIGA TJÄNSTER

299 PLATSANNONSER

313 MEDDELANDEN

314 INFORMATION FRÅN LÄKARFÖRBUNDET

ENDAST PÅ WEBBEN

Fler artiklar på Läkartidningen.se

Tipsa Läkartidningen

Har du ett nyhetstips – ta kontakt med redaktionen! Mejla till: tipsa@lakartidningen.se
Tala om ifall du vill vara anonym!

Vetenskapliga artiklar har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).